

2023 TÜRKİYE İHRACAT STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI

1. GİRİŞ

2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı, Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yıldönümü olan 2023 yılında Türkiye'nin ihracatını 500 milyar dolara çıkarmak ve son 10 yılda Türkiye'nin yakaladığı ihracat ivmesinin devamını sağlayarak sürdürülebilir bir ekonomi için ihracat atılımını gerçekleştirilebilmek amacıyla hazırlanmıştır.

Stratejinin temel amacı Türkiye'nin ihracat atılımına yönelik olarak belirlenen hedefler doğrultusunda bütünsel bir "Eylem Planı" oluşturmaktır. Bu çerçevede, Türkiye'yi 500 milyar dolar ihracat hedefine taşıyacak stratejik hedeflerin basit, kolay anlaşılabilir, ölçülebilir, yönetilebilir ve düzenli takibe imkan verecek bir yapıda olması amaçlanmıştır.

Türkiye'nin gerekli yapısal dönüşümleri gerçekleştirmesi durumunda, 2023 yılı sonunda 2 trilyon dolar civarında GSMH düzeyine erişmesi ve dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girmesi hedeflenmektedir. Bu hedefler çerçevesinde 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planının ana yapısı oluşturulmuştur. Dokuzuncu Kalkınma Planında da ayrıca uluslararası ticaretin giderek serbestleştiği ve bilgi ve teknoloji yoğun ürünlerde dünya ticaretinin hızlanması gelişmeleri karşısında ülkemizin dünya sanayi ürünleri imalatı değer zincirinde daha üst ve katma değeri yüksek alanlarda konumlanması gerektiğine vurgu yapılmaktadır.

Bu çerçevede, ekonominin rekabet gücünü artırmak üzere 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı, Türkiye'nin dünyanın en büyük 10 ekonomisi içinde yer alma hedefine bir adım daha yaklaşmasını sağlamak, teknolojik dönüşümünü tamamlamış, lojistik ve mevzuat altyapısı güçlü, en yeni üretim teknolojilerine hakim, uluslararası pazarlarda güçlü bir Türkiye yaratmak hedefiyle, Türkiye'de ihracatın karşılaştığı yapısal sorunlara çözüm bulmak ve ekonomideki olası küresel, bölgesel ve yerel kırılganlıklara karşı önlem

Bu kapsamda Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) eşgüdümü ve ilgili kamu, özel ve sivil toplum kuruluşlarının görüş ve katkılarıyla 2023 ihracat atılımının dinamik bir şekilde yönetilmesini teminen kamu ve özel sektör işbirliğini öngören bir yaklaşım benimsenmiştir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği ile gerçekleştirdiği Gümrük Birliği ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) taahhütleri ile bölgesel işbirliği teşkilatları ve ikili anlaşmalarla belirlenmiş yükümlülükleri de dikkate alınarak oluşturulan Strateji'nin, Dokuzuncu Kalkınma Planı, Orta Vadeli Programlar, Yıllık Programlar, Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi, Girdi Tedarik Stratejisi kapsamında yürütülen çalışmalar ve diğer kamu strateji belgeleriyle uyumu gözetilmiştir.

Strateji'nin oluşturulma sürecinde, Kurumsal Performans Yönetim Modeli'nin Dengeli Başarı Göstergesi Yaklaşımı (Balanced Scorecard), Türkiye'nin özel şart ve durumları dikkate alınarak kullanılmıştır. 2023 yılı ihracat hedefine ulaşmak için hangi politikalara, paydaşlara, süreçlere ve yetkinliklere gerek duyulduğunu ortaya çıkarmayı hedefleyen strateji hazırlık sürecine Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından 2009 yılında başlanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve sektörel derneklerin temsilcilerinin katılımıyla TİM tarafından gerçekleştirilen çalıştaylar sonucunda elde edilen veriler ışığında 2023 İhracat Stratejisi'nin ilk taslafta hazırlanmıştır. 2010 yılı Aralık ayında gerçekleştirilen

Öte yandan, pazar çeşitliliğinin artırılması, ihracatçıların maliyetlerinin düşürülmesi ve finansman sorunlarının çözülmesi konularına yönelik olarak önemli strateji ve faaliyetler yürütülmektedir:

Pazara Giriş Faaliyetleri

2009 yılında ülkemizin de aralarında bulunduğu pek çok ülkeyi etkileyen küresel ekonomik krizin etkisiyle dünya ticaretinde 2. Dünya Savaşı sonrasında görülen en büyük daralma yaşanırken, bu durum uluslararası piyasalardaki rekabetin de yoğunlaşması sonucunu doğurmuştur. Bu nedenle, ülkemizin de ihracattaki hedef pazarlarını yeniden yapılandırması, bugüne kadar elde ettiği kazanımları yeni açılım ve stratejilerle sürdürülebilir hale getirmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu itibarla, ihracatımız için yeni hedef pazarlar tespit edilmesi ve kısa vadede kriz nedeniyle geleneksel pazarlarımızdaki daralmanın ihracatımıza etkilerinin azaltılması temel hedefi doğrultusunda, küresel kriz döneminde büyümeye devam eden ve dış ticaret hacimlerinde önemli gerileme görülmeyen ülkelerle ilgili olarak analizler ve çalışmalar yapılmıştır.

1980'li yıllarda ortaya çıkmaya başlayan ve 1990'lı yıllarda hızlanan iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve uluslararası siyasette yaşanan değişimler son 30 yılı derinden etkilemiştir. SSCB'nin dağılması, Çin Halk Cumhuriyeti'nin liberal politikalar uygulamaya başlaması ve Avrupa'nın tek bir ekonomik blok olarak ortaya çıkması dünya ticareti açısından mühim gelişmeler olmuştur. 1995 yılında Dünya Ticaret Örgütü'nün kurulması ise dünya ticareti açısından bir diğer önemli gelişmedir.

Geçtiğimiz on yılda küresel ekonominin, tarihin en büyük hacmine ulaşması paralelinde dünya ticareti daha evvel görülmemiş büyüklüklere ulaşmıştır. Sermaye ve malların serbest dolaşımında liberal politikaların zirveye ulaştığı bu dönem, deniz aşırı üretimin, delokalizasyon kavramlarının hâkim olduğu, dış ticaretin artık bölgesel bir düzeyde değil; ancak küresel bir düzeyde anlaşıldığı bir dönem olmuştur. Aynı zamanda Batı merkezli dünya ekonomisinin çok aktörlü ve çok merkezliliğe sürüklenmesine benzer bir biçimde Çin Halk Cumhuriyeti ve Hindistan'ın başını çektiği gelişmekte olan ülkeler dünya ticaretinin yapısını da değiştirmiştir. Uluslararası sermaye hareketlerinin temel hızlandırıcısı olduğu bu dönem Asya'nın yükselişine şahit olmuş, ekonomik entegrasyonların arttığı ve serbestleşmenin hem mal, hem de hizmet ticareti düzeyinde önem kazandığı bir dönem olmuştur.

Dünya ticareti son on yılda, küreselleşmenin birleştirici dinamiklerinin paralelinde yüksek bir performans sergilemiştir. Küreselleşmenin kaldırdığı sınırlar, ulaşım ve iletişimin sınırsızlaştığı ve yoğunlaştığı bir döneme ve bölgesel entegrasyon hareketlerinin hızlanmasına sebebiyet vermiştir. Öte yandan, söz konusu dönem milli devletlerin iradesiyle küresel ticarete hükümet üstü kuruluşların daha fazla yetki sahibi olduğu bir dönem olmuştur. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) başta olmak üzere, birçok uluslararası ve bölgesel kuruluş artan fonksiyonlarıyla daha etkili yanlara dönüştürmüştür. Küreselleşmenin bölgesel entegrasyonlar

1961-1980 arası dönem ekonomimizde planlı ekonomi dönemi olarak anılmaktadır.

Bu dönemde ithal ikamesine destek bilgilere istatistik verileri hakkında devam eden Türkiye İstatistik Kurumu tarafından hazırlanan veriler, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından hazırlanmıştır.

desteklemektedir. Banka tarafından, 2011 yılında ihracat sektörüne toplam 12,4 milyar dolarlık destek sağlanmış olup, söz konusu desteğin, 2012 yılı için yüzde 65 oranında artırılarak 20 milyar doların üzerine çıkarılması hedeflenmektedir. Böylelikle ihracatımıza sağlanan yüzde 9'luk finansal destek yüzde 14'e ulaşacaktır.

Rekabet şartlarının zorlaştığı, küresel belirsizlik ve risklerin her an ortaya çıkabileceği günümüzde, Türk Eximbank tarafından ihracatçılarımızın hizmetine sunulan ihracat kredi sigortası programının önemi giderek artmaktadır. Bu kapsamda, ihraç ettikleri mal bedelleri, ticari ve politik risklere karşı belirli oranlarda teminat altına alınan ihracatçılarımız, hem edindikleri poliçelerini teminat olarak göstererek ticari bankalardan daha rahat kredi temin edebilmekte, hem de düzenli finansman imkânına erişebilmektedir. Bu kapsamda, 2011 yılında sigorta/garanti programları çerçevesinde ihracatçılarımıza 5,8 milyar dolar destek

2.2. Dünya Ticaretinde Yaşanan Güncel Gelişmeler

Dünya Ticaret Örgütü'nün açıkladığı rakamlara göre 2002-2011 yılları arasında küresel ticaret yüzde 177 oranında büyüyerek 13,2 trilyon dolardan 36,5 trilyon dolara yükselmiştir. Aynı dönemde dünya ihracatı yüzde 181 oranında bir büyüme potansiyeli göstermiştir. 2008 yılında önce ABD'de ortaya çıkan ve Avrupa'ya sirayet eden küresel mali kriz bu büyümeyi yavaşlatmış, 2011 yılı ise küresel dış ticaret açısından 2008 yılının üzerinde bir hacme ulaşıldığı bir yıl olmuş, ticaret hacmi 36,5 trilyon dolara ulaşmıştır.

Küresel ticaretin yüksek büyümeyi yakaladığı dönemde ihraç ürünlerinin niteliği de

ekonomik kriz, Ortadoğu'da yaşanan siyasi karışıklıklar ve bu bağlamda istikrarlı bir seyir izlemeyen petrol fiyatları dđnya ekonomisinde belirsizlikleri de beraberinde getirmektedir. Ortaya çıkan bu istikrarsız sđrecin, ihracat performansımızı olumsuz yđnde etkileyeceği muhtemeldir.

Dünya mal ihracatı 2011 yılında değer olarak yüzde 19,4 oranında artarak 18,2 trilyon dolar seviyesine yükselmiştir. 2011 yılındaki artışın en önemli nedeni temel hammaddelerin fiyatlarındaki artış olmuştur.

2011 yılı itibarıyla, dünya mal ihracatında Avrupa yüzde 37'lik bir paya sahip olmuştur. Asya'nın payı ise yüzde 31'dir. Söz konusu dönemde, dünya mal ithalatında Avrupa'nın payı yüzde 38 iken Asya'nın payı ise yüzde 31 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2011 Yılı Mal İhracat ve İthalatında Bölgelerin Payları

İhracat		Pay (%)	İthalat		Pay (%)
1	Avrupa	37	1	Avrupa	38
2	Asya	31	2	Asya	31
3	Kuzey Amerika	13	3	Kuzey Amerika	17
4	Orta Doğu	7	4	Güney ve Merkez Amerika	4
5	BDT	4	5	Orta Doğu	4
6	Güney ve Merkez Amerika	4	6	BDT	3
7	Afrika	3	7	Afrika	3

Kaynak: Dünya Ticaret Örgütü

Değer zincirleri ürünün özellikle emeğe dayalı üretim süreçlerindeki girdi maliyetlerinin düşüklüğüne göre farklı ülke ve bölgelerdeki tedarikçiler arasında yeniden organize edilebilmekte, üretim faaliyetleri lider konumda olan firmaların kararına göre bir tedarikçiden diğerine kaydırılabilmektedir. Bu durum, ülke ihracatları açısından risk teşkil edebilmektedir.

DTÖ verilerine göre 2010 yılında yüzde 13,8 seviyesinde gerçekleşen dünya ticaretindeki büyüme 2011 yılında yüzde 5 olarak gerçekleşmiştir. Öte yandan, hizmetler ihracatı ise 2011 yılında yüzde 11 oranında artarak 4,1 trilyon dolar seviyesine yükselmiştir. Hizmetler ticaretinin toplam mal ve hizmetler ticareti içindeki payı 2011 yılında 1990 yılından sonraki en düşük seviye olan yüzde 18,6'ya gerilemiştir.

Küresel ticarete ilişkin beklentiler önümüzdeki dönemde de büyümenin devam

2.3. Türkiye'nin Dış Ticaretinde Yaşanan Gelişmeler

İhracat odaklı büyüme stratejisi çerçevesinde yapısal değişimlerle birlikte ülkemiz son on yılda ihracatını yaklaşık 3,7 kat artırmıştır. Ülkemizde görülen hızlı büyüme ve refah artışının temelini oluşturan ihracatta yaşanan olumlu gelişmeler sadece rakamsal anlamda kalmamış ülkemizin yurt dışındaki itibarını da artırmıştır. İhracat artışının bir diğer önemli yansıması ise ülkemizin yurt dışındaki tanıtımına yaptığı müspet anlamdaki katkıdır. Yaşanan bu süreçte hem ihracat artmış hem de ülkemiz yurt dışında daha çok tanınan ve itibarı artan bir konuma geçmiştir.

Tablo 5: Dış Ticaretin Yıllara Göre Değişimi (Milyar \$)

Yıllar	İhracat		İthalat		Dış ticaret Dengesi
	Değer	Değişim %	Değer	Değişim %	
2002	36,1	15,1	51,6	24,5	-15,5
2003	47,3	31,0	69,3	34,5	-22,1
2004	63,2	33,7	97,5	40,7	-34,4
2005	73,5	16,3	116,8	19,7	-43,3
2006	85,5	16,4	139,6	19,5	-54
2007	107,3	25,4	170,1	21,8	-62,8
2008	132	23,1	202	18,8	-69,9
2009	102,1	-22,6	140,9	-30,2	-38,8
2010	113,9	11,5	185,5	31,7	-71,7
2011	134,9	18,5	240,8	29,8	-105,9

Kaynak: TÜİK

1973 yılında 1 milyar dolar seviyesine ulaşan ihracatımız, 1987'de 10 milyar doların üzerinde gerçekleşmiştir. 2002 yılında 36 milyar dolara ulaşan ihracatımızın dünya

Tablo 7: Ülke Gruplarına Göre İhracat (Milyon \$)

ÜLKE GRUPLARI	2002	2007	2008	2009	2010	2011
A- AB ÜLKELERİ (27)	20.415	60.399	63.390	46.977	52.685	62.350
B- TÜRKİYE SERBEST BÖLGELERİ	1.438	2.943	3.008	1.957	2.084	2.545
C- DİĞER ÜLKELER	14.206	43.930	65.622	53.208	59.114	70.020
1- DİĞER AVRUPA	2.607	10.843	15.678	11.359	11.373	12.977
2- AFRİKA	1.697	5.976	9.063	10.180	9.283	10.334
Kuzey Afrika	1.267	4.030	5.850	7.445	7.025	6.701
Diğer Afrika	430	1.947	3.212	2.735	2.258	3.633
3- AMERİKA	3.914	5.603	6.532	4.836	6.078	7.928
Kuzey Amerika	3.596	4.541	4.802	3.561	4.242	5.459
Orta Amerika ve Karayipler	197	549	829	597	598	629
Güney Amerika	121	514	901	678	1.237	1.840
4- ASYA	5.230	20.309	32.505	25.912	31.876	38.137
Yakın ve Ortadoğu	3.440	15.081	25.430	19.208	23.295	27.937

- Yüksek büyüme Potansiyeli Olan Hedef Pazarlarda Pazar payının Artırılması
- İhracatçı Sayısının ve İhracat Kapasitesinin Artırılması
- Türk Markalarının Bilinirliğinin Artırılması
- İhracatçıların Küresel Alanda Rekabetçiliklerinin Artırılması

2. Yatırım-Altyapı

- Uluslararası Rekabetçiliğin Artırılmasına Yönelik Lojistik Altyapısının Güçlendirilmesi
- Uluslararası Rekabetçiliğin Artırılmasına ve Rekabetçi Üretim Koşullarının Oluşturulmasına Yönelik Yatırım Ortamının İyileştirilmesi

Tablo 8: Fasillara Göre İhracat (Milyon \$)

Fasıl No.	Fasıl Adı	2002	2008	2009	2010	2011
7	Motorlu kara taşıtları, traktör, bisiklet, motosiklet	3.304	18.327	12.252	13.813	15.803
84	Nükleer reaktörler, kazan,makina ve diğer ekipmanlar	2.142	10.259	8.133	9.413	11.560

2.4. İhracatın Gelişmesini Destekleyen Faktörler

Ülkemiz 2002-2011 yılları arasında önemli ihracat artışı sağlamıştır. Sağlanan bu ihracat artışında son dönemde tesis edilen ekonomik istikrar ve büyüme ile geçmiş dönemlerde uygulanan makro ekonomik politikaların önemli katkısı vardır. Bu dönemde, makroekonomik istikrar korunmuş, maliye, para ve gelir politikaları uyumlu ve birbirlerini destekler şekilde yürütülmüş, kararlılıkla sürdürülen yapısal reformlar ile ekonominin dış şoklara karşı dayanıklılığı arttırılmıştır.

Bu bağlamda Kalkınma Plan ve Programlarının, son dönemde uygulamaya başlanan sektörel stratejilerin ve rekabet gücünü kesen farklı alanlarda hazırlanan stratejilerin eşgüdüm içinde uygulanması ihracatımızın artmasına önemli katkılar yapmıştır.

Ekonominin rekabet gücünün artırılması, yüksek büyümenin devamlılığının sağlanması ve sürdürülebilir bir cari açık için Kalkınma Planları, Orta Vadeli Plan ve Yıllık Programlar çerçevesinde yapısal reformların gerçekleştirilmesi ve makroekonomik istikrar ortamının oluşturulması, ekonomide verimliliği artırmak üzere bilgi ve iletişim teknolojilerinin işletmelerde yaygın kullanımının temini, para ve maliye politikalarının uyumlu ve birbirlerini destekler şekilde uygulanması son derece önemlidir.

Bu çerçevede, para ve maliye politikalarının uyumlu ve birbirlerini destekler şekilde uygulanması, fiyat istikrarının sağlanması, enerji ve ulaştırma öncelikli olmak üzere altyapının kalitesinin iyileştirilmesi, ekonomide yapısal reformların sürdürülmesi, bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlaştırılması, çevre yatırımlarının artırılması ile enerji arz güvenliğinin, finansal kaynaklara kolay erişimin ve gelişmiş fiziki altyapı hizmetlerinin sağlanması gibi ülkemizin uluslararası pazarlarda rekabetçiliğinin güçlendirilmesine yönelik bir çok alanın yürütülmesi gereklidir.

Bu çalışmalar neticesinde, ilk olarak 2010–2011 dönemi için ABD, Çin, Rusya, Hindistan, Brezilya, Kanada, Polonya, Nijerya, Mısır, İran, Suudi Arabistan, Cezayir, Libya, Ürdün ve Katar “hedef ülkeler” olarak belirlenmiştir.

Hedef Ülkeler için söz konusu pazarların kendilerine özgü nitelikleri dikkate alınarak 2010 ve 2011 yılları için ayrı ayrı olmak üzere ilgili pazarlarda gerçekleştirilecek belirli bir takvime bağlanmış faaliyetlerin yer aldığı yıllık “Eylem Planları” hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Bu çalışmalar neticesinde 2009-2011 döneminde 15 Hedef Ülke arasında ver-

oluşacaktır.

destek programlarına önem verilmektedir. Öte yandan, ihracatçılarımızın rekabet yeteneklerini ve donanımlarını geliştirmeye yönelik istihdam, tasarım, eğitim ve çevre maliyetlerinin azaltılmasına yönelik destek programları yürütülmekte, yurtdışı pazar araştırması ve pazara giriş destekleri sağlanmaktadır. Bu kapsamda, ihracata yönelik devlet yardımları, firmaların daha fazla ihracat yapabilmeleri ve ihracatlarında sürekliliğin

[Redacted content]

Yeni Teşvik Sistemi

Küresel ekonomik sisteme entegrasyonla birlikte ihracat artışına dayalı büyüme ihtiyacı kaçınılmaz olmuştur. Zorlu rekabet şartlarında küresel talep kusursuza en yakın ürün ve hizmete yönelmektedir. Bunun için sürdürülebilir ihracat artışı sağlayacak rekabetçi

Diğer taraftan, günümüz küresel ekonomisinin önde gelen gerçeklerinden biri de rekabetçiliğin ülkelerin dış ticaret ve ekonomik kapasitelerini ileriye taşımada önemli bir unsur olduğudur. Ancak, rekabetçilik düzeyinde ülkemiz istenilen seviyelere gelememiştir. Nitekim 2011 yılı için hazırlanan Küresel Rekabetçilik Endeksi'nde (Global Competitiveness Index) Türkiye 59. sırada yer almaktadır. Önümüzdeki dönemde Türkiye ekonomisinin rekabetçi bir yapıya kavuşturulması, dış ticaret hedeflerine ulaşmasında itici bir güç olacaktır.

Türkiye, Doğu ve Batı'nın ikiye ayrıldığı noktada bir köprü işlevi görmekte, iki farklı dünyayı birleştirmek ülkemize önemli bir coğrafi avantaj sağlamaktadır. Konumu itibarıyla Türkiye'den bir taraftan gelişmiş Batılı ekonomilere ulaşılabilirken, diğer taraftan ise Ortadoğu ve eski Sovyet coğrafyasına erişilebilmekte, bu coğrafi avantaj, Türkiye'nin konumunu merkezileştirmekte ve dış ticarete pazar çeşitlendirmesine imkân vermektedir.

En Başarılı Ticaret Partneri Olarak Avrupa Birliği'ne Ulaşılmasının Kaldırılması İçin

Diğer taraftan, sürdürülebilir bir ihracat seviyesine ulaşmakta en önemli sorunlardan birisi de kuşkusuz küresel boyutta tanınan, talep edilen markalara sahip olabilmektedir. Ülkemizin ihraç ürünlerinden elde ettiği katma değer artırılması için gerekli seviyede uluslararası markası bulunmamakta, bu sebeple aynı kalitedeki ürünlerimiz markalı ürünlere göre daha düşük fiyatla ihraç edilmektedir.

Dış ticaretimizde var olan sorunlardan diğeri de, ülkemizde sevk öncesi ve sevk sonrası kısa/uzun vadeli finansman yetersizliğidir. Söz konusu bu sorun, uluslararası rekabetin şartları ve diğer ülkelerin imkânlarıyla karşılaştırıldığında, ülkemiz ihracatçısının iş yapma imkânlarını kısıtlayan bir unsur olarak kendini göstermektedir.

İmalat sanayiinin yapısında orta teknoloji sektörlerine doğru dönüşüm devam etmektedir. 2000'li yıllarda Çin ve Hindistan gibi ucuz emek gücüne sahip ülkelerle tekstil, giyim, deri gibi geleneksel sektörlerde rekabet güçleşmiştir. Buna karşılık otomotiv, makine, beyaz eşya, ana metal ve petrol ürünlerindeki ihracat artışları, orta teknoloji sektörlerinin üretim ve ihracattaki payının artmasında etkili olmuştur. Ancak, AB ülkeleri ile karşılaştırıldığında yüksek ve orta-üstü teknoloji sektörlerinin payı hala düşük kalmaktadır.

Ekonomi Bakanlığı tarafından yürütülen kapsamlı stratejiler neticesinde AB pazarına bağımlılığımızın düşüş trendi göstermeye başlaması, ülkemizin coğrafi konumu itibarıyla gelişmiş ülke pazarlarına olan yakınlığı, Ortadoğu, Afrika ve Güney Amerika'ya ihracatımızın ciddi oranda artış kaydetmesi ve önemli ihraç pazarlarımızda kişi başı gelirin

3. STRATEJİK VİZYON VE HEDEFLER

Türkiye'nin 2007-2013 dönemini de kapsayan 2001-2023 dönemine ait Uzun Vadeli Strateji çerçevesinde hazırlanan Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın vizyonu, "İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye"dir.

Bu genel vizyon çerçevesinde; Türkiye Sanayi Stratejisi'nin uzun dönemli vizyonu, "Orta ve yüksek teknolojlili ürünlerde Avrasya'nın üretim üssü olmak", genel amacı ise "Türk sanayisinin rekabet edebilirliğinin ve verimliliğinin yükseltilerek, dünya ihracatından daha fazla pay alan, ağırlıklı olarak yüksek katma değerli ve ileri teknolojlili ürünlerin üretildiği, nitelikli işçiliğine sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi varısına

koordinasyonun sağlanmasından sorumlu birçok kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşu yer almaktadır.

2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı, 2012-2023 dönemini kapsamaktadır. Strateji, ihracat hedefine ulaşmak için, hangi politikalara, paydaşlara, süreçlere ve yetkinliklere ihtiyaç olduğu tespit edilerek, izleme değerlendirme, iç ve dış gelişmeler ışığında güncelleme ve revizyonların yapılabilmesini teminen 3 aşamada 4'er yıllık dönemler halinde tasarlanmıştır. Stratejinin ilk aşamasını 2012-2015, ikinci aşamasını 2016-2019 ve son ve üçüncü aşamasını 2020-2023 dönemi oluşturmaktadır. Dönemlerin bitiminde Stratejinin güncellenerek bir sonraki döneme ilişkin revize edilen versiyonunun yeniden yayımlanması planlanmaktadır.

Stratejinin uygulamaya aktarıldığı ilk dönem olan 2012- 2015 döneminde kısa vadeli projeler ele alınırken, 2012-2019 döneminde orta, 2012-2023 döneminde uzun vadeli projeksiyonlar yer almaktadır.

Stratejinin performans programında yer alan öngörüler hazırlanırken, dünya ekonomisi, dünya ticareti, dünya ihracat pazarları hakkında yayımlanan en güncel kısa, orta ve uzun dönemli varsayımlar ile eğilim ve tahminleri ortaya koyan uluslararası kaynaklardan yararlanılmıştır. Türkiye özelinde ise 2023 yılına kadar olan döneme ilişkin olarak 2009 ve 2010 yıllarında gerçekleştirilen çalıştaylar sonucunda hazırlanan sayısal öngörüler ve Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin "Türkiye'nin İhracat Stratejisi İçin Küresel ve Sektörel Öngörüler 2023" çalışması geleceğe yönelik tahminlerin temel girdilerini oluşturmaktadır.

2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planında pazar payı, yatırım-altyapı, çevre, teknoloji, işbirlikleri, finansman, insan kaynağı, mevzuat ve izleme ve değerlendirme olarak belirlenen ve ihracatın üretimden malın teslimine kadar her aşamasını kapsayıcı nitelikte olan 9 eylem alanı başlığı altında ihracatımızın gelecekte karşılaşacağı risklerin en aza indirilmesi ve fırsatların değerlendirilmesi, ihracatçımızın uluslararası pazarlarda rekabet güçlerinin artırılması ile bu amaçla ihracatçılara sağlanan kredi imkanlarının genişletilmesi ve benzeri konularda ihracatçılarımızın imkanlarını genişletecek 19 stratejik hedef bulunmaktadır.

Her bir eylem alanının altında en az bir stratejik hedef yer almakta olup, bu hedefler:

1. Pazar Payı

1.1. Mühterem Pazar Payının Artırılması

- Dış Ticarete Konu Olan Alanlarda Yabancı Yatırımcının Ülkemize Çekilmesi
- Doğru Bilgi ve Pazar İstihbaratına Hızlı Erişimin Temin Edilmesi
- İhracatın Katma Değerini Artırmak Amacıyla Yerli Hammadde ve Aramalı Tedarikinin Geliştirilmesi

3. Çevre

- İhracat Yapısının Çevre ve Sürdürülebilir Büyümeye İlişkin Yükümlülüklerle Uyumlandırılması

4. Teknoloji

- İhracatta Yenilikçilik ve Ar-Ge'ye Yönelik Yatırım ve Uygulamalar ile İleri Teknolojili Ürün İhracatının Artırılması

5. İşbirlikleri

- İkili ve Çoklu Uluslararası Ticaret İşbirliklerinin Güçlendirilmesi
- İhracatçıların Kamu – Özel Sektör – STK'lar – Üniversite ile İlişkilerinin Geliştirilmesi

6. Finansman

- Finansal Enstrümanların ve Ticaret Destek Araçlarının Artırılması ve Verimli Kullanımının Sağlanması

7. İnsan Kaynağı

- Yüksek Verimli ve Nitelikli İnsan Sermayesinin Artırılması
- İhracat Yapısının İş Sağlığı ve Güvenliğinin Sağlanması Yoluyla Güçlendirilmesi

8. Mevzuat

- İhracata Yönelik Mevzuat, Yasal Düzenleme ve Yönetmeliklerin Sektörel Öncelikler Gözetilerek Etkinleştirilmesi

9. İzleme-Değerlendirme

- 2023 İhracat Stratejisi ve Performans Programı'nın Etkin Yönetiminin Sağlanması

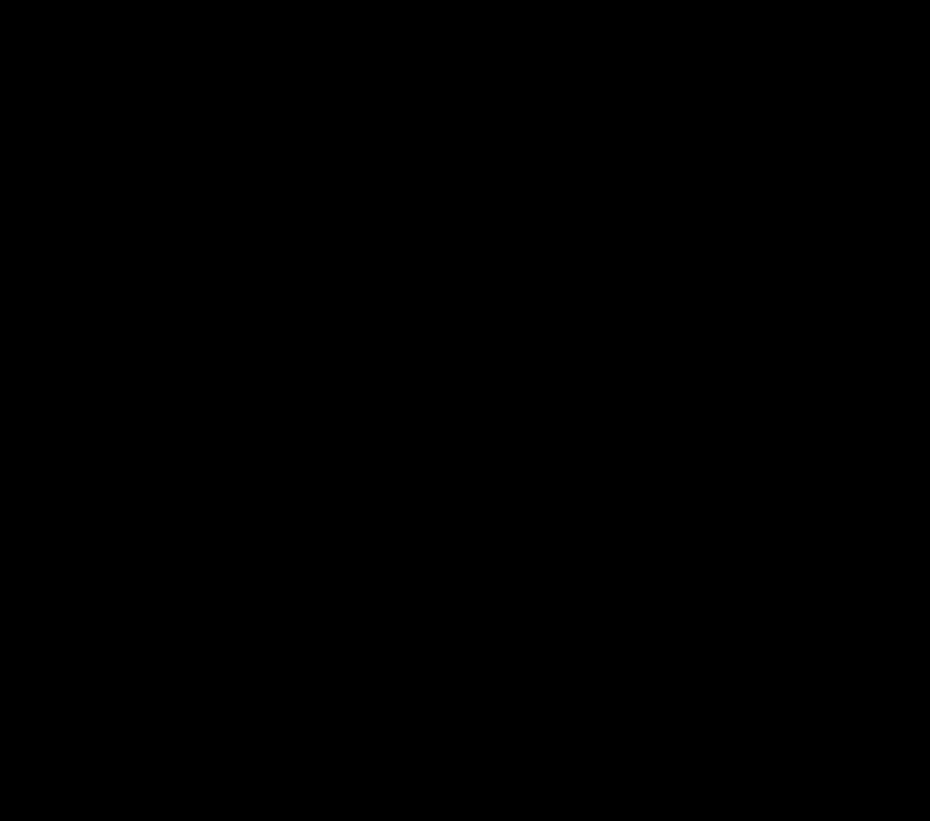
olarak belirlenmiştir.

Eylem alanlarının altında yer alan her bir stratejik hedef için performans göstergeleri belirlenmiştir. Dördüncü Bölümde tamamı yer alan performans göstergelerinin başlıcaları aşağıda özetlenmiştir.

ayrı sektörümüzün ihracat kapasitesini geliştirmesi ve 25 milyar dolar ihracatın üzerine çıkarılması hedeflenmektedir.

Bu minvalde, yüksek büyüme potansiyeli olan hedef pazarlarda pazar payının artırılması stratejik hedefi başlığı altında belirlenen ve 2011 yılında yalnızca 1 olan “10-25 milyar dolar ihracat yapılan ülke sayısı” göstergesinin 2023 yılında 7 olarak belirlenmesi de 2023 Türkiye İhracat Stratejisinin pazar ve ülke çeşitlemesine verdiği önemi göstermektedir.

2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı'nın bir diğer önemli hedefi de ihracatçı sayısı ve ihracat kapasitesinin artırılması hedefidir. Bu başlık altındaki en önemli göstergelerden biri de ihracatçı sayısının 2023 yılına kadar iki kat artarak 100.000 rakamına ulaşmasıdır. Böyle bir hedef ekonomimizin bel kemiğini oluşturan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) yurt içi üretimin yanı sıra ihracata da yönelmesiyle mümkün olacaktır. Bu sebeple 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında, başta KOBİ'ler olmak üzere ihracatçı firmaların, üretim alt yapıları ile Ar-Ge ve inovasyon yeteneklerini geliştirenerek uluslararası pazarlarda rekabet güçlerinin artırılması, ihracata yönlendirilmeleri ve uluslararası pazarlarda tanınmalarının sağlanması hedeflenmektedir. İhracatçılarımızın rekabet yeteneklerini artırmaya, marka oluşturmalarına ve pazarlarda

TEKNOLOJİ

ST.NO	STRATEJİK HEDEFLER	İhracat Hedefi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2019	2023
		Performans Göstergesi								
12	İhracatta Yenilikçilik ve Ar-Ge'ye Yönelik Yatırım ve Uygulamalar	1) Ar-Ge harcamalarının toplam GSYH'ye oranı (%)	0,84	1	1,25	1,5	1,75	2.0	2,5	3
		2) Toplam özel sektör Ar-Ge harcamaları (Milyon \$) (TÜİK)	2916	3550	5150	7325	9995	13440	25166	40.000
		3) Özel sektör tarafından gerçekleştirilen Ar-Ge harcamalarının toplam Ar-Ge harcamalarına oranı (%)	40.0	42,5	45	50	55	60	65	66,9
		4) Özel sektör ARGE harcamalarının toplam ihracata oranı (%)	2,5	2,6	3,5	4,4	5,4	6,5	7	8
		5) Verilen toplam AR-GE teşvikleri (Milyon \$) – TÜBİTAK	190	200	250	300	400	500	750	1000
		6) Üniversite – Sanayi işbirliği içinde yapılan toplam proje sayısı	84	90	100	125	150	175	250	300

FİNANSMAN

ST.NO	STRATEJİK HEDEFLER	İhracat Hedefi		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2019	2023
		Performans Göstergesi									
15	Finansal Enstrümanların ve Ticaret Destek Araçlarının Artırılması ve Verimli Kullanımının Sağlanması	1. Kullanılan kısa vadeli Eximbank İhracat kredileri (Milyon \$)		3.887	6.636	10.022	10.970	12.015	13.167	19.130	28.208
		2. Eximbank ülke kredileri ve garantileri programı ile diğer orta-uzun vadeli kredi programları kapsamında kullanılan krediler (Milyon \$)		7	37	2.000	2.355	2.774	3.267	6.285	12.090
		3. Eximbank ülke kredileri ve garantileri kredi programı kapsamında kullanılan nakdi kredilerin toplam Eximbank kredileri içindeki payı (%)		0,2	0,5	16,6	9,2	9,6	10,0	11,8	13,5
		4. Eximbank kısa vadeli ihracat kredi sigortası programı kapsamında sigorta kapsamına alınan ticari alacaklar (Milyon \$)		5.010	5.752	7.800	8.874	10.096	11.486	19.244	32.240
		5. Eximbank orta ve uzun vadeli ihracat kredi sigortası programı kapsamında sigorta kapsamına alınan alacaklar (Milyon \$)		2,50	0	700	874	1.091	1.363	3.314	8.056

İNSAN KAYNAĞI

ST.NO	STRATEJİK HEDEFLER	İhracat Hedefi		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2019	2023	
		Performans Göstergesi										
16	Yüksek Verimli ve Nitelikli İnsan Sermayesinin Artırılması	1)Yönetim becerilerinin artırılması konusunda verilen eğitim ve danışmanlık desteklerinin sayısı		107	458	550	660	760	875	965	1.060	
		2) Nitelikli eleman istihdam edilmesinde desteklenen KOBİ sayısı		1.917	5.686	6.825	8.190	9.420	10.835	11.920	13.110	
17	İhracat Yapısının İş Sağlığı ve Güvenliğinin Sağlanması Yoluyla Güçlendirilmesi	1) TSE'den ISO 18001 (İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesi) standardı alan firma sayısı		350	353							
		2) İş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle ölüm sayısı (100 bin çalışanda)		14,5								
		3) 100 bin çalışanda iş kazası sayısı		627			545					

MEVZUAT

ST.NO	STRATEJİK HEDEFLER	İhracat Hedefi		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2019	2023
		Performans Göstergesi									
18	İhracata Yönelik Mevzuat, Yasal Düzenleme ve Yönetmeliklerin, Sektörel Öncelikler Gözetilerek Etkinleştirilmesi	1) Ekonomi Bakanlığı Tarafından Elektronik Ortamda Sağlanan Hizmet Sayısı		2	2	4	6	7	8	9	10

İZLEME-DEĞERLENDİRME

ST.NO	STRATEJİK HEDEFLER	İhracat Hedefi		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2019	2023
		Performans Göstergesi									
19	2023 İhracat Stratejisi ve Performans Programı'nın Etkin Yönetiminin Sağlanması	1) İSKK toplantı sayısı		0	0	2	2	2	2	2	2
		2) Yılda yapılan performans gözden geçirme toplantısı sayısı		0	2	2	2	2	2	2	2
		3) Ortak hedef uyum toplantısı sayısı		4	4	4	4	4	4	4	4

(1) Kaynak IFC Global Investment Promote Benchmarking, 3 yılda bir yapılmaktadır. 2006 ve 2009 sıralaması bulunmaktadır. Bir sonraki 2012 yılında yapılacaktır. Türkiye'nin 2009 yılı puanı 73.1- iyi uygulama (60-80 iyi uygulama).

2023 TÜRKİYE İHRACAT STRATEJİSİ

EYLEM PLANI

1. EYLEM ALANI

: PAZAR PAYI

1. STRATEJİK HEDEF

: Mevcut Pazar Paylarının Artırılması

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
1	İhracatın desteklenmesine ayrılan kaynaklar artırılacaktır.	Ekonomi Bakanlığı (S), Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı	2012-2015	Bütçe imkanları çerçevesinde genel bütçeden ihracatın desteklenmesi için ayrılan kaynak nispi olarak artırılacaktır.
2	Tarımsal ürünlerin ihracat destekleri yeniden düzenlenecektir.	Ekonomi Bakanlığı (S), Kalkınma Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, TOBB	2012-2015	Tarımsal ürünlerin ihracat desteklerinde, katma değeri yüksek, markalı ve nihai tüketiciye yönelik ürünlere ağırlık verilerek, destek programları bu amaç doğrultusunda yeniden düzenlenecektir. Tarım ve gıda ürünlerine yönelik ihracat desteklerinin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kuralları ve ülkemizin DTÖ taahhütleri çerçevesinde daha ileri işlenmiş, katma değeri yüksek ürünlere ve değişen tüketici tercihlerini gözeten şekilde yönlendirilmesi hedefiyle ihracatın artırılması amaçlanmaktadır.
3	Tüm sektörlerde hedef pazarlara yönelik ticaret heyeti programları düzenlenecektir.	Ekonomi Bakanlığı (S), Dışişleri Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bak., TIM, TOBB, DEİK, İhracatçı Birlikleri	2012-2015	Genel ticaret heyetlerinin yanı sıra, otomotiv yan sanayi, hazır giyim ve konfeksiyon, makine elektrik-elektronik, demir-çelik ve kimya sektörleri başta olmak üzere tüm sektörlerde pazara giriş çalışmalarını bağlamında belirlenecek hedef pazarlara yönelik sektörel ticaret heyeti programları düzenlenecektir.
4	Firmalarımızın yurt dışındaki fuarlara katılmaları, genel ticaret heyeti, müteahhlik ve müşavirlik, alım heyeti programları ile yurtdışındaki Türk fuar organizasyonları mevcut destek yapısına ilave yeni mekanizmalarla desteklenecektir.	Ekonomi Bakanlığı (S), Dışişleri Bakanlığı, TOBB, TIM, DEİK, İhracatçı Birlikleri	2012-2023	Sanayi ve hizmetlerde yüksek katma değerli üretim yapısına geçişin sağlanması hedefine paralel bir şekilde ve küresel eğilimlere uygun olarak ülkemizin hedef ve öncelikli sektörleri ile hizmet sektöründe faaliyet gösteren firmalarımızın yurt dışındaki fuarlara ve ticaret heyetlerine katılmalarının ve yurtdışındaki Türk fuar organizasyonlarının bu amaca uygun yeni enstrümanlarla desteklenmesi sayesinde firmalarımızın ve organizatörlerimizin küresel ve

1. EYLEM ALANI

: PAZAR PAYI

2. STRATEJİK HEDEF

: Yüksek büyüme Potansiyeli Olan Hedef Pazarlarda Pazar Payının Artırılması

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
5	İhracatta sektör ve ülke çeşitlendirme stratejisi oluşturulacaktır.	Ekonomi Bakanlığı (S), TOBB, TIM, İhracatçı Birlikleri	2012-015	İhracatta sektör ve ülke bağımlılıklarının azaltılması için yeni ihrac pazarları oluşturmaya yönelik sektör ve ülke stratejileri hazırlanacaktır. Geleneksel pazarlarımızda yaşanan daralmanın ihracatımıza olumsuz etkilerinin minimuma indirilmesi doğrultusunda ülkemizin ihracattaki hedef pazarlarını ve alternatif rotalarını yeniden yapılandırması, bugüne kadar elde ettiği kazanımları yeni açılım ve stratejilerle sürdürülebilir hale getirmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu minvalde, ihracatçılarımızı AB ülkelerindeki pazar payının korunmasıyla birlikte alternatif pazarlara da yönlendirmek amacıyla yeni politika araçları yürürlüğe konulacak ve off-set gibi özel uygulamaların etkinliği artırılabilecektir.
	Pazara giriş çalışmaları hedef ve öncelikli	Ekonomi Bakanlığı (S), TIM,	023	Ekonomi Bakanlığı bünyesinde Pazara Giriş Komitesi, Pazara Giriş Faaliyetleri Çalışma Grubu ve Pazara Giriş Engelleri Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Bu kapsamda 2011 yılı itibarıyla 15 Hedef Ülke ve 27 Öncelikli ülke için Pazara Giriş Eylem Planları oluşturulmuştur. Söz konusu eylemler uluslararası ekonomideki

1. EYLEM ALANI

: PAZAR PAYI

3. STRATEJİK HEDEF

: İhracatçı Sayısının ve İhracat Kapasitesinin Artırılması

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
				Katma değeri yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin üretim ve pazarlama süreçleri desteklenerek sürdürülebilir ihracat artışının

1. EYLEM ALANI

: PAZAR PAYI

4. STRATEJİK HEDEF

: Türk Markalarının Bilinirliğinin Artırılması

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
----------	----------	------------------------------	------	----------

1. EYLEM ALANI

: PAZAR PAYI

5. STRATEJİK HEDEF

: İhracatçıların Küresel Alanda Rekabetçiliklerinin Artırılması

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
21	Dışa bağımlılığın yüksek olduğu sektörlerde yerli ürün ve teknolojiler geliştirilmesine yönelik araştırma programları desteklenecek ve etkinleştirilecektir.	TÜBİTAK (S), Kalkınma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Savunma Sanayi Müsteşarlığı	2012-2015	Dışa bağımlılığın yüksek olduğu savunma, sağlık ve enerji gibi sektörlerden sorumlu kamu kuruluşlarında Ar-Ge destek programları geliştirilecektir. TÜBİTAK tarafından yürütülen TARAL Programı kapsamındaki projelerde öncelik bu alanlara verilecektir.
22	KOBİ'lerin Ar-Ge yaparak rekabetçiliklerinin artırılması için proje destekleri yaygınlaştırılacaktır.	TÜBİTAK (S), Kalkınma Bakanlığı, Kalkınma Ajansları, KOSGEB	2012-2015	KOBİ'lerin yüksek katma değerli üretimle küresel alanda rekabetçiliklerinin artırılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda KOBİ'lerin Ar-Ge kapasitesi ve yetkinliklerinin artırılması için proje destekleri verilmeye devam edilecek ve KOBİ'lerin projelerde ortak olması teşvik edilecektir.
23	Firmaların rekabet gücünü artıracak destek mekanizmaları çeşitlendirilecektir.	Ekonomi Bakanlığı (S), Hazine Müsteşarlığı, Kalkınma Ajansları, İhracatçı Birlikleri, DEİK	TİM, TOBB, 2012-2023	Halen yürürlükteki Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ile kümelenme anlayışı ve proje yaklaşımı çerçevesinde şirketimizin proje bazlı eğitim ve/veya danışmanlık, istihdam, yurt dışı pazarlama veya alım heyeti ve bireysel danışmanlık programlarının birbirine bağlı şekilde uygulanabileceği bir destek mekanizması kurulmuştur. Önümüzdeki dönemde söz konusu tebliğ ile getirilen destek unsurlarının çeşitlendirilmesi ve ihracatçının rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir.
24	Kümelenme anlayışı ihracatı artırmada bir araç olarak kullanılacak ve kümelerin uluslararası nitelik kazanmasına yönelik faaliyetler arttırılacaktır.	Ekonomi Bakanlığı (S), Sanayi ve Tek. Bakanlığı, Kalkınma Ajansları	Bilim, 2012-2015	Ülkemizde 5 ilde küme uygulama çalışmalarının yapılacağı "KOBİ'lerin Ağ Yapılandırması ve Bölgearası İşbirliğinin Güçlendirilmesi Projesi" 2013 yılına kadar sürdürülecektir. Ayrıca, Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında ülkemizde oluşmakta olan küme yapılarının proje bazlı faaliyetleri desteklenecektir.

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
25	Marmara Bölgesi ihracatını kolaylaştıracak şekilde liman altyapısı ihtiyacını karşılamaya yönelik yatırımlar hayata geçirilecektir.	Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TOBB, TİM	2015-2023	Marmara Denizinde orta ölçekli çok sayıda liman projesi hayata geçirilmektedir. Türk Boğazlar Sisteminin uzun vadede bir bütün halinde doygunluğa ulaşması bölgedeki her ülke için lojistik anlamında ciddi bir risk teşkil etmektedir. Genel olarak Marmara Bölgesinin, özde ise İstanbul'un Türkiye ekonomisine katkısı dikkate alındığında, orta vadede karşılanması muhtemel bir darboğazın ülkemiz rekabet gücüne vereceği zarar daha iyi anlaşılacaktır. 2023 yılı elverişli tahminlerine göre yaklaşık 33 milyon otomobil kapasite açığı öngörülmektedir. Konteyner açısından mevcut liman projelerinin hayata geçirilmemesi halinde 2020 yılında 2 milyon TEU, 2030 yılında 8 milyon TEU kapasite açığı olacağı tahmin edilmektedir. Bu çerçevede, Kıyı Yapıları Master Planının ortaya koyduğu hedefler kapsamında Marmara Bölgesine yönelik olarak büyük ölçekli liman altyapısının geliştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.
26	Akdeniz'de "Ortadoğu'nun Giriş Kapısı" olarak tasarlanan Mersin Konteyner Limanının kurulması çalışmalarını başlatılacaktır.	Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı	2013-2023	Türkiye ve Doğu Akdeniz limanları arasında rekabetin yoğunlaştığı ve rakip limanların kapasite ve verimliliklerinin hızla arttığı dikkate alındığında, modern ve büyük ölçekli bir konteyner limanının Türkiye'nin rekabet gücünün artmasında büyük avantaj sağlayacağı değerlendirilmektedir. Mersin konteyner Limanının kapasitesi 11,4 milyon TEU olarak öngörülmüş olup, Ortadoğu (özellikle Irak) ve Kafkas pazarı için büyük önem arz etmektedir. Mersin'in lojistik bir üs olarak konumlandırılmasında liman en önemli rolü oynayacaktır. Akdenizde, 2020 yılında 2,5 milyon TEU, 2030 yılında 8,1 milyon TEU kapasite açığı olacağı tahmin edilmektedir. Mersin Limanının menhireğinin 2013-2015 yılları arasında, diğer altyapı ve üstyapının aşamalı olarak 2035 yılına kadar hayata geçirilmesi öngörülmektedir.
27	Ege'de Çandarlı Limanı aşamalı olarak tamamlanacaktır.	Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı	2011-2023	Mevcut İzmir Alsancak Limanının kapasitesinin hali hazırda yetersiz olması ve Ege'de artan yük taşıma ihtiyacı nedeniyle, Karadeniz Ülkelerine transit taşımacılığında da gerçekleştirilecek büyük ölçekli bir Ege Limanı için yapılan çalışmalar sonucunda Çandarlı Bölgesi liman alanı olarak seçilmiş olup, Çandarlı Limanının kapasitesi 4 milyon TEU olarak belirlenmiştir. Konteyner açısından, 2020 yılında 8 milyon TEU, 2030 yılında 2,9 milyon TEU kapasite açığı olacağı tahmin edilmektedir. Avrupa'nın 10 büyük limanı arasında yer alacak olan bu liman; demiryolu ve otoyol bağlantıları ile İzmir'in, Ege Bölgesi'nin ve Türkiye'nin küresel pazarlara açılan önemli bir kapısı olacaktır. Üç faz halinde tamamlanacak liman tam kapasiteli çalışmaya başladığında yıllık konteyner eleme kapasitesi 12 milyon TEU olacaktır. Bu proje ile ülkemizin konteyner eleme kapasitesi mevcudun üç katına çıkacaktır. Çandarlı Limanı Projesinin özel sektör dinamikleri karşısındaki cazibesi de göz önünde bulundularak, dalgakıranların kamu eliyle, terminaler ve tüm üstyapının ise Yapı-İşlet-Devret modeliyle gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Kamu kaynaklarıyla 2011 yılında yapımına başlanan dalgakıran inşaatının 2013 yılında tamamlanması planlanmaktadır. Diğer altyapı ve üstyapı işlerinin aşamalı olarak 2035 yılına kadar hayata geçirilmesi öngörülmektedir.
28	Limanolara lojistik üs haline getirmek amacıyla geri sahalarında demiryolu aktarım terminaleri veya karada konteyner terminaleri kurulacaktır.	Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı	2014-2015	Demiryolu taşımacılık anlayışından lojistik taşımacılık anlayışına geçilecektir. TCDD'nin Yatırım Programında 18 adet lojistik merkez kurulmasıyla ilgili "Lojistik Merkez Kurulması" toplu projesi, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Yatırım Programında Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi Demiryolu Bağlantı Hattı projesi kapsamında lojistik merkezinin alt yapısının ihalesi 21 Mart 2012 tarihinde yapılmış olup, değerlendirilmesi devam etmektedir. 2013 yılında tamamlanması planlanmaktadır. Kemalpaşa Lojistik Köyün üst yapısının ise 2012 yılı sonu itibarıyla YİD modeli ile ihalesi yapılabilecektir. Toplam kapalı alan 173.851 m ² 'dir.
29	Organize sanayi bölgelerine, büyük fabrikalara ve limanlara özel sektör katkısı ile bağlantı hatları yapılacaktır.	Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (S), Ekonomi Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TOBB, OSBÜK (Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu)	2012-2015	TCDD'nin Yatırım Programında yer alan "Fabrika, Liman, OSB ve Lojistik Merkezlere İttisak Hatları Yapımı" projesi kapsamında çalışmaya devam etmektedir. Yük taşımalarının artırılması için 2011 yılı sonu itibarıyla 331 adet merkezde toplam 464 km İttisak hattına ulaşılmış olup, 2012 yılında ise 27 merkezde olmak üzere toplam 144 km'lik İttisak hattının yapım ve özel sektörde protokol imzalanma çalışmaları devam etmektedir.
30	2023 perspektifinde Türkiye'nin yurtiçi koridorlarını, uluslararası koridorlarla bağlantılarını ve kendi uluslararası ticaret koridorlarını inceleyen ulaştırma ve lojistik alt	Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, AB Bakanlığı,	112-2013	İhracatın yanı sıra, yurtiçi üretim, tüketim ve ithalat öngörülerini gözetenek başta ihracatçılar olmak üzere İktisadi faaliyetle bulunan birimler için rekabet güçlerini arttırmak üzere İttisak hatları lojistik alt ve üst yapısının planlanması ve kurulması sağlanacaktır. 2023 Türkiye İhracat Stratejisinin İhracat hedefleri ve dolaylı İthalat

2. EYLEM ALANI

: YATIRIM- ALTYAPI

7. STRATEJİK HEDEF

: Uluslararası Rekabetçiliğin Artırılmasına ve Rekabetçi Üretim Koşullarının Oluşturulmasına Yönelik Yatırım Ortamının İyileştirilmesi

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
31	Hammadde ve ara mamul tedarikinde ithalat bağımlılığının azaltılmasına ve orta yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerde rekabet gücünün artırılmasına yönelik yatırımlar desteklenecektir.	Ekonomi Bakanlığı (S), Kalkınma Bakanlığı Bilim Sanayi Teknoloji Bak. Maliye Bakanlığı Hazine Müsteşarlığı	2012-2023	İthalatta bağımlı olduğumuz hammadde ve ara mamul üretiminde ve orta ve yüksek teknoloji sektörlerde yeni yatırımların proje bazlı ve selektif olarak desteklenmesi, ara mamul üreticilerinin kümelenme metodolojisi ile ihtisas sanayi bölgelerinde toplulaştırılması ve bu amaçla yatırım teşviklerinin düzenlenmesi amaçlanmaktadır.
32	İhracatın sürdürülebilir bir sanayi alt yapısına sahip olması için ihracata dönük üretim stratejisi doğrultusunda ihracat miktar hedeflerine bağlı olarak kapasite ve yeni yatırım ihtiyacı çalışması hazırlanarak yatırım-teşvik sisteminde gerekli düzenlemeler yapılacaktır	Ekonomi Bakanlığı (S), Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Müsteşarlığı	2012-2023	İhracatçıların rekabetçiliklerinin artırılarak ihracattaki artışın sürdürülebilmesine yönelik olarak yatırım-teşvik sisteminde gerekli düzenlemeler yapılacaktır. Sektörlerde hedeflenen ihracat miktarlarına bağlı olarak ilave kapasite ve yeni yatırım ihtiyacının hesaplanması ve 2023 yılına kadar planlanması sağlanacaktır.
33	Girişimci bilgi sistemi geliştirilecek ve güncel tutulması sağlanacaktır.	Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, TÜİK	2012-2015	Armonize sisteme göre ülkemizde üretilen ürünlerin sınıflandırılmasını sağlayacak yerli üretim envanteri oluşturulacak ve sektörlerde üretim yatırımlarının doğru alanlara kanaliz edilebilmesi ve ihtiyaçların öngörülmesi amacıyla mevcut üretim kapasitesi envanteri sürekli olarak güncel tutulacaktır.
34	Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Eylem Planı çalışmalarını sürdürülecek ve çalışmalarında etkinlik artırılabilecektir.	Ekonomi Bakanlığı(S), YOKK üyeleri	2012-2023	Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu kapsamında çalışan 10 ayrı Teknik Komite tarafından yürütülen Eylem Planları özel-kamu işbirliği yapılarak sürekli güncellenecek ve etkin şekilde uygulanacaktır. Bu suretle yatırımların önündeki idari ve teknik engeller azaltılarak gerekli mevzuat iyileştirmeleri yapılacak yerli ve yabancı yatırımcıların bilgilendirme faaliyetleri yürütülecek, toplam yatırımların artırılmasına ortam sağlanacaktır.

2. EYLEM ALANI

: YATIRIM- ALTYAPI

8. STRATEJİK HEDEF

: Dış Ticarete Konu Olan Alanlarda Yabancı Yatırımcının Ülkemize Çekilmesi

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
35	Yabancı yatırımcıların çekilmesine yönelik tanıtım, seminer vb organizasyonların sayısı ve etkinliği artırılabilecektir.	T.C. Başbakanlık Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı (S), Ekonomi Bakanlığı, TOBB	2012-2023	Girdi Tedarik Stratejisinde (GİTES) belirlenen/belirlenecek ürün ve sektörlerde yabancı yatırımcının ülkemize çekilmesi teknoloji transferinin gerçekleşmesi, ölçek büyüklüklerinin yakalanması ihracatta rekabet gücünün ve yabancı yatırımcının önündeki engellerin kaldırılması ve tanıtım çalışmalarının sayısı ve etkinliğinin artırılması amaçlanmaktadır.

2. EYLEM ALANI

: YATIRIM- ALTYAPI

9. STRATEJİK HEDEF

: Doğru Bilgi ve Pazar İstihbaratına Hızlı Erişimin Temin Edilmesi

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
36	İhracat Bilgi Platformu bir dış ticaret portalı haline getirilecektir.	Ekonomi Bakanlığı (S)	2012-2015	İBP web sitesi, müşteri odaklı bir anlayışla yeniden ele alınacaktır. Bu kapsamda, ihracatın artırılmasına yönelik olarak yürütülen temel çalışmalara firmalarımız tarafından doğrudan ulaşılabilmesi hedeflenmektedir.
			15	AB fonlarıyla desteklenen KOBİ'lerin Ağ Yapılandırması ve Bölgesel İşbirliğinin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında KOBİ'lere

41	Yurtiçi hammadde ve ara malı üreticilerinin rekabet gücünün korunması için uygun üretim koşullarının bulunduğu bölgeler kurulacak ve kümelenmenin desteklenmesi sağlanacaktır.	Bilim Sanayi ve Tekn. Bak. (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TOBB	2012-2015	Özellikle üretim maliyetleri baskısı nedeniyle yurt içi hammadde ve ara mamul üreticilerinin kümelenme metodolojisi ile ihtisas sanayi bölgelerinde toplulaştırılması ve daha uygun üretim maliyeti koşulları yaratılması suretiyle desteklenmesi amaçlanmaktadır.
42	Çok uluslu şirketler için ara malı üreten Orjinal Ekipman Üreticisi şirketlerin ihracatını destekleyecek özel programlar uygulanacaktır.	Ekonomi Bakanlığı (S), Kalkınma Bakanlığı, Bilim San. ve Teknoloji Bakanlığı, Maliye Bak. Hazine Müst., Türk Patent Enstitüsü	2012-2015	Özellikle yüksek teknoloji alanlarında Orjinal Ekipman Üreticisi statüsüne sahip firma sayısının artırılması için özel bir destek programı düzenlenmesi ve bu şirketlerin proje bazlı olarak yatırım, üretim, Ar-Ge patent ve ihracat faaliyetlerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

3. EYLEM ALANI

: ÇEVRE

11. STRATEJİK HEDEF

: İhracat Yapısının Çevre ve Sürdürülebilir Büyümeyle İlişkin Yükümlülüklerle Uyumlandırılması

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
43	Uluslararası rekabetçiliğin artırılmasını teminen, çevre yatırımlarını destekleyecek özel programlar uygulanacaktır.	Çevre ve Şehir. Bakanlığı (S), Bilim, San. ve Teknoloji Bakanlığı Maliye Bak. Ekonomi Bakanlığı Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TTGV	2012-2015	Çevre yatırımlarının artırılmasına yönelik olarak uzun vadeli finansman olanakları dahil olmak üzere, proje bazlı ve çevreye etkisi doğrultusunda selektif desteklerin hazırlanması ve kullanıma açılması amaçlanmaktadır. Bu eylemin amacı doğrultusunda desteklenecek öncelikli sektörlerin ve proseslerin belirlenmesi, kurumsal kapasitenin bu konuda geliştirilmesi ile ilgili sektörün ve ilgili kamu kurum, kuruluşlarının bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesi hedeflenmektedir.
44	Karbon piyasalarının geliştirilmesi ve ihracatçı firmaların bu piyasadan yararlanmalarını doğrultusunda gerekli bilgilendirme ve yönlendirme çalışmalarının yapılması sağlanacaktır.	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TİM ve İhracatçı Birlikleri	2012-2015	Karbon piyasalarında sera gazı emisyonlarını dengelemek ve/veya bu piyasalarda işlem görmek üzere proje hazırlanmasını sağlamak üzere imalatçı firmalar için çeşitli toplantı, seminer ve eğitim programları düzenlenerek desteklenmesi amaçlanmaktadır.
45	İhracatçıların geri dönüşüm konusunda bilgilendirilmeleri ve firmaların atık yönetimi konusunda paydaşlarla işbirliğinin özendirilmesi ve kolaylaştırılması sağlanacaktır.	Çevre ve Şehir. Bakanığı (S), Bilim, Sanayi ve Tek. Bakanığı, Ekonomi Bakanığı, Kalkınma Bakanığı, Belediyeler	2012-2015	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanığı uhdesinde hazırlanan Geri Dönüşüm Strateji Belgesi nihai hale getirilerek, geri dönüşüm bilincinin üretici, ihracatçı ve tüketiciler arasında çeşitli toplantı, seminer ve eğitim programları düzenlenerek yaygınlaştırılması ve sanayi-kamu işbirliğinin sağlanarak ülkemizin geri dönüşüm kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır.
46	İhracatçıların çevre standartlarına uyumu artırılacak ve eko-etiketleme konusunda bilgilendirilmesi sağlanacaktır.	Ekonomi Bakanığı (S), Çevre ve Şehircilik Bakanığı, İhracatçı Birlikleri	2012-2023	Avrupa Birliği ve diğer gelişmiş ülkelerde eko-etiketleme gibi çevre standartlarına uyumlu ürünler pazara girişte önemli rekabet avantajı sağlamaktadır. Bu sebeple AB ve diğer gelişmiş ülke mevzuatlarında sıklıkla yer almaya başlayan eko-etiketleme konusunda firmaların bilgilendirilmesine yönelik eğitimlerin düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

4. EYLEM ALANI

: TEKNOLOJİ

12. STRATEJİK HEDEF

: İhracatta Yenilikçilik ve Ar-Ge'ye Yönelik Yatırım ve Uygulamalar ile İleri Teknolojili Ürün İhracatının Artırılması

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
47	Üniversitelerde sanayi ihtiyaçlarını ve yerel özellikleri de dikkate alan tematik olarak yapılmış araştırma merkezlerinin yaygınlaştırılması ve etkin kullanımı sağlanacaktır.	Kalkınma Bakanlığı (S), Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TUBİTAK, YÖK, Üniversiteler	2012-2023	Özel sektörün önemli düzeyde Ar-Ge ve yeniliğe kaynak ayırdığı, ihracat yeteneğinin bulunduğu ve Ar-Ge ve yeniliğe dayalı rekabet gücünün görece daha yüksek olduğu alanlarda ihtiyaca göre yeni araştırma altyapıları kurulacak ve mevcut altyapıların etkin kullanımı sağlanacaktır.
48	Ar-Ge Kanunu kapsamında, Rekabet Öncesi İşbirliği Projelerinin desteklenmesi, özel sektör Ar-Ge Merkezlerinin kurulması, izlenmesi ve desteklenmesi ile Tekno girişim sermayesi desteğinin verilmesi sağlanacaktır.	Bilim, Sanayi ve Tek. Bak. (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TUBİTAK, TOBB	2012-2015	Gerçekleştirilecek destekler aracılığıyla özel sektörde Ar-Ge altyapısının geliştirilmesi, araştırmacı istihdamının artırılması, Ar-Ge'ye ayrılan kaynağın artırılması sağlanarak Ar-Ge ve yenilik alanında yeteneğin geliştirilmesi ve yenilik tabanlı girişimliliğin artırılması amaçlanmaktadır.
49	Teknolojik Ar-Ge, Patent, Yatırım, Tanıtım ve Pazarlama Destek Programları uygulanacaktır.	Bilim, Sanayi ve Tek. Bakanlığ (S), Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Kalkınma Ajansları, TPE	2012-2015	Ülkemiz sanayisinin ihracat odaklı ve uluslararası pazarlarda rekabet gücünün yüksek bir yapıya kavuşturulmasını temin etmek üzere, gerçek ve tüzel kişilerin Ar-Ge çalışmalarını sonucunda geliştirip ürettikleri yüksek katma değerli teknolojik ürünlere sağlanacak desteklerle ilgili programlar hazırlanacaktır.
50	Araştırma sonuçlarının ve buluşların ticarileştirilmesi ve teknoloji transferi uygulamaları etkinleştirilmesi sağlanacaktır.	Bilim, Sanayi ve Tek. Bak. (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, TUBİTAK, YÖK, Üniversiteler, TPE, Kalkınma Ajansları, TİM, TOBB, TTV, KOSGEB	2012-2015	Araştırma sonuçlarının fikri mülkiyet haklarına ilişkin mevzuat düzenlemeleri gerçekleştirilecektir. Ülkemiz için uygun Teknoloji Transfer Ofisi modeli tamamlanarak pilot öçekte uygulaması başlatılacaktır. Özel ve kamu kesimi tarafından gerçekleştirilen buluşların ticarileştirilmesi amacı ile buluşçular ile yerli, yabancı, kamu-özel girişimcileri buluşturan platformlar kurulması ve yurt içinde yatırımının desteklenmesini sağlayacak özel program hazırlanması ve uygulanması sağlanacaktır.
51	Şirketlerin bilimsel ve teknolojik gelişmelere dayalı yenilikçi ürün ve süreç fikirlerinin geliştirilmesi ve ticarileştirilmesi amacı ile; endüstriyel tasarım, üretime hazırlık, üretim süreci doğrulaması, saha testleri, belgelendirme çalışmaları, pazara sunum ve satış sonrası hizmetlere yönelik hazırlık çalışmaları faaliyetlerini içeren projeleri desteklenecektir.	Ekonomi Bakanlığı (S), TTGV	2012-2015	Türkiye'de yerleşik ticari, sınai veya yazılım faaliyetinde bulunan şirketlerin Kalkınma Planı, Yıllık Program, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu kararlarında belirlenen öncelikli teknoloji alanı ve sektörleri başta olmak üzere kendi bünyelerinde ve/veya bünyeleri dışında uluslararası pazarlara yönelik ürünlerin geliştirilmesi ve ticarileştirilmesi faaliyetlerini içerecek şekilde yürütecekleri projeler kapsamında belgelendirilebilen giderlerinin belirli bir oranının hibe olarak desteklenmesi hedeflenmektedir.
52	Stratejik bir yaklaşım benimsenerek, kamu alımlarının, yeniliği, yerleşmeyi ve teknoloji transferini teşvik etmesi sağlanacaktır.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı(S), Maliye Bakanlığı(S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, AB Bakanlığı Hazine Müst., TUBİTAK, Kamu İhale Kurumu	2012-2015	Bilim Teknoloji Yüksek Kurulunun 2011/106 sayılı Kararı çerçevesinde yapılacak çalışmaları, kamuda uzun dönemli alım stratejisi belirlenerek kamu alımlarının ülkemizde Ar-Ge ve yenilik kapasitesini artırıcı, yerli teknolojiye dayalı kaliteli ürünlerin üretimini sağlayıcı yönde kullanılması sağlanacaktır. Kamu tedariki uygulamaları, yerli Ar-Ge ve yenilik için stratejik öneme sahip alanlarda kullanılacak, bu alanlardaki ihrac ürünlerimizin uluslararası rekabet gücü artırlacaktır.

53	Organize sanayi bölgelerinde Ar-Ge danışmanlık merkezleri/ofisleri kurulacaktır.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (S), TÜBİTAK, TTV, TOBB, OSBÜK (Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu)	2012-2019	Organize sanayi bölgelerinin ortak hizmetinde olan ve sektörel bazda araştırma yapan Ar-Ge danışmanlık merkezlerinin kurulması, KOBİ'lerin Ar-Ge'ye yönelmelerini sağlayacak ve Ar-Ge çalışmalarını yapmalarını kolaylaştıracaktır.
----	--	--	-----------	---

5. EYLEM ALANI

: İŞBİRLİKLERİ

13. STRATEJİK HEDEF

: İkili ve Çoklu Uluslararası Ticaret İşbirliklerinin Güçlendirilmesi

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
54	Serbest ticaret anlaşması ve tercihli ticaret anlaşması yapılan ülke sayısı artırılabilecektir.	Ekonomi Bakanlığı (S), Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı	2012-2019	2023 İhracat Stratejisi çerçevesinde yer alan hedef pazarlar başta olmak üzere serbest ticaret anlaşması ve tercihli ticaret anlaşması yapılan ülke sayısının artırılması hedeflenmektedir.
55	İmalat sanayi sektörlerinin yatırım ve hammadde ihtiyaçları doğrultusunda yerli ürün geliştirme ve uyarılma destek programları hazırlanarak uygulanacaktır.	Bilim Sanayi ve Tekn. Bak. (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, TOBB	2012-2015	Sektörlerin yatırımlarında yeni üretim teknolojilerine hakim olma vizyonu doğrultusunda, yerli ürün alımının desteklenmesi, bu çerçevede, yerli ürün geliştirme ve uyarılma destek programları ile yeni patent alımı ve Ar-Ge çalışmalarının ve yeni buluşların üretilmesinin ve tescil edilmesinin özendirilmesi amaçlanmaktadır.
56	Uluslararası organizasyonlarda ülkemiz daha etkin temsil edilecektir.	Dışişleri Bakanlığı (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TOBB	2012-2023	Uluslararası organizasyonlarda ülkemizin daha fazla temsil edilmesi sağlanması amaçlanmaktadır. Ülkemizin uluslararası ve bölgesel işbirliği teşkilatlarındaki etkinliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

5. EYLEM ALANI

: İŞBİRLİKLERİ

14. STRATEJİK HEDEF

: İhracatçıların Kamu – Özel Sektör – STK'lar – Üniversite ile İlişkilerinin Geliştirilmesi

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
57	Kalkınma Ajansları bünyesinde kurulmuş bulunan Yatırım Destek Ofislerinin ihracata ilgili konularda kapasitesi geliştirilerek, diğer kurumlarla işbirliği içinde görev yapmalarını sağlanacaktır.	Kalkınma Bakanlığı (S), Ekonomi Bakanlığı, TIM, TOBB, İhracatçı Birlikleri	2012-2015	Kalkınma Ajansları bünyesinde halihazırda yer ilde kurulmuş bulunan Yatırım Destek Ofislerinin insan kaynağı ve teknik kapasitelerinin geliştirilmesiyle diğer kurumlarla işbirliği içinde bu birimlerin ihracatla ilgili konularda da görev yapmalarını sağlanacaktır.

58	İhracatçıların üniversiteler ile işbirliğini geliştirmesini sağlayacak yeni destek mekanizmaları oluşturulacaktır.	Ekonomi Bakanlığı (S), Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bak., YÖK, TİM, TOBB İhracatçı Birlikleri	2012-2015	Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliği ile üniversite-ihracatçı ve üretici işbirliğini geliştirmek üzere desteklenmesi amaçlanmaktadır. Bu destek ile işbirliği kuruluşları olarak tanımlanan Türkiye İhracatçı Meclisi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, İhracatçı Birlikleri, İl Ticaret ve/veya Sanayi Odaları, Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Sektörel Üretici Dernekleri, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ) ile imalatçıların kurduğu dernek, birlik ve kooperatifler önderliğinde firmaların ortak olarak gerçekleştirecekleri ihtiyaç analizi, eğitim faaliyetleri, danışmanlık faaliyetleri, yurtdışı pazarlama programları, alım heyeti programları, istihdam ve bireysel danışmanlık faaliyetleri desteklenmektedir. İşbirliği kuruluşlarının ihtiyaç analizi, eğitim faaliyeti ve danışmanlık faaliyetlerine yönelik gerçekleştirecekleri hizmet almalarında üniversitelerden yararlanılmakta olup, bu çerçevede üniversite-ihracatçı bağlantısının güçlendirilmesi hedeflenmektedir.
----	--	---	-----------	--

6. EYLEM ALANI

: FİNANSMAN

15. STRATEJİK HEDEF

: Finansal Enstrümanların ve Ticaret Destek Araçlarının Artırılması ve Verimli Kullanımının Sağlanması

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
59	Eximbank tarafından ihracat kredi sigortası uygulaması yaygınlaştırılıp ihracatçıların ticari bankaları da kullanarak kaynak elde etmesi sağlanacaktır.	Eximbank (S), Ekonomi Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TBB	2012-2015	Eximbank kaynaklarının yaklaşık yüzde 90'ından fazlasını oluşturan kısa vadeli krediler, ihracatçının işletme sermayesi ihtiyacını gidermekte ancak Eximbank kaynaklarıyla sınırlı kalmaktadır. Eximbank tarafından ihracat alacağının sigortalması ve sigorta bedellerinin teminat gösterilerek ticari bankalardan kredi alınması daha fazla ihracatçının daha geniş bir kaynak kullanımını sağlayacaktır.
60	Sermaye malları ve yüksek teknolojlü sektör ihracatını desteklemek amacıyla ülke kredi ve garanti programları ile diğer orta-uzun vadeli kredi programlarının kullanımı artırılacak ve yeni destek programları geliştirilecektir.	Eximbank (S), Ekonomi Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TBB	2012-2015	Üretimi uzun zaman alan elektrikli makineler, elektronik, gemi ve makine gibi yüksek teknoloji içeren sektörlerin ürettiği malların ihracatını desteklemek, mevcut sistemin sorunlarını çözmek ve bu sektörlerin Eximbank kaynaklarını etkin kullanımını sağlamak amacıyla ülke kredi ve garanti programları ile diğer orta-uzun vadeli kredi programlarının kullanımının artırılması ve yeni destek programlarının hazırlanması amaçlanmaktadır.

İhracatçıların kur riskini ortadan kaldıracak finansal enstrümanların tanıtımı yapılarak kullanımı yaygınlaştırılacak ve ihracatta döviz kuru riski sigorta sistemi kurulacaktır.

Eximbank (S),
Ekonomi Bakanlığı,
Hazine Müsteşarlığı,
Eximbank,
TIM,
Türkiye Bankalar Birliği,
Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası

2012-2015

İhracatçıların rekabet gücünün korunması amacıyla, kur riski yönetimine ilişkin türev ürün uygulamaları kapsamında Türk Eximbank tarafından Nisan 2011'den itibaren opsiyon imkanları sunulmaya başlanmıştır. Söz konusu uygulama ile, esasen ülkemiz bankacılık piyasasında faaliyet gösteren ticari bankalar tarafından verilen opsiyon hizmetinin kapsamının genişletilerek, ticari bankacılık piyasasını tamamlayıcı yönde hareket edilmesi hedeflenmiş olmakla birlikte, ülkemiz finansal piyasalarındaki gelişmeler paralelinde kur riski yönetimine ilişkin hizmetlerin zaman içinde çeşitlendirilmesi de öngörülmektedir. Bu çerçevede, ayrıca, serbest kur sisteminde TL'nin değerini sürekli olarak kontrol altında tutmanın mümkün olmadığı hususu da dikkate alınarak dünya çapında rekabet eden ihracatçılarımızın kurlarda meydana gelecek dalgalanmalardan etkilenmeyecek yapıya kavuşturulması için yatırım mali ihraç eden ve bir yıldan uzun vadeli alacakları olan ihracatçıların kur risklerini sigorta kapsamına almak üzere yeni ürün geliştirilmesi amacıyla ülkemiz finansal piyasalarındaki gelişmeler yakından takip edilecek, üstlenilecek risklerin sağlıklı bir şekilde "hedge" edilmesine yönelik imkanların artması halinde, orta ve uzun vadeli ihracat alacaklarını da kapsamak üzere kur riski yönetimine ilişkin yeni hizmetler devreye sokulacaktır.

Eximbank'ın Serbest Ticaret Anlaşması ve Terçihli Ticaret Anlaşması yapılmış ülkelere ilk

ürün ihracatının artırılması stratejik hedefi başlığı altında ise Ar-Ge harcamalarının toplam GSYH'ye oranı, toplam özel sektör Ar-Ge harcamaları, özel sektör Ar-Ge harcamalarının toplam ihracata oranı ve üniversite-sanayi işbirliği içinde yapılan toplam proje sayısı gibi bazı özel sektör ve üniversite-lerin araştırma ve geliştirme faaliyetlerine verdiği önemi

64	Dış Ticaret Stratejik Araştırma ve Eğitim Merkezi Kurulacaktır.	Ekonomi Bakanlığı (S), Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK, İlgili Kuruluşlar, TOBB, TİM	2012-2019	Dış ticaret stratejilerinin oluşturulması ve izlenmekte olan mevcut uygulamalarda gerek duyulabilecek araştırma ve eğitimin üniversitelerle işbirliği yapılarak sağlanması amacıyla bir Stratejik Araştırma ve Eğitim Merkezi kurulacaktır. Dış ticaretin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinin öngörüldüğü Eğitim Merkezinde daha çok eğitimcilerin eğitimi üzerine yoğunlaşılacaktır. Üniversitelerin dış ticaret bölümleri, meslek liseleri vb eğitim bölümlerindeki öğretim elemanlarının ve dış ticaretle ilgili kurslara eğitici olarak katılan uzmanların (kamu kurumlarından, özel firmalardan vb) eğitimi burada yapılacaktır.
65	Başta KOBİ'ler olmak üzere tüm ihracatçı firmaların dış ticarete yönelik faaliyetlerini yürütecek insan kaynakları potansiyelini oluşturmaya yönelik eğitim ve istihdam programları oluşturulacaktır.	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (S), MEB, YÖK, MYK, KOSGEB, TİM, TOBB	2012-2023	İhracatçı firmaların ihtiyaç duydukları dış ticarete yönelik insan gücünün gerekli nitelik ve nicelik seviyesine ulaştırılması amaçlanmaktadır.
66	KOBİ çalışanlarının ve ihracatçıların bilgi birikimlerinin ve yönetim becerilerinin artırılması sağlanacaktır.	Ekonomi Bakanlığı (S), TİM, TOBB	2012-2023	Hali hazırda yürütülmekte olan Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliği ve geliştirilecek olan yeni destek mekanizması ile ihracatçıların ihtiyaç duyduğu insan gücünün gerekli nitelik ve nicelik seviyesine ulaştırılması amaçlanmaktadır.
67	Özel sektörün işbaşı eğitimleri geliştirilecektir.	TİM (S), Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, TOBB	2012-2023	İhracatçı şirketlerin nitelikli işgücü planlaması yapmaları, ihtiyaç duyacakları yetkinlikler için mevcut işgücünün eğitimi ve bu kapsamdaki çalışmaların desteklenmesi amaçlanmaktadır.

7 EYLEM ALANI

: İNSAN KAYNAĞI

17. STRATEJİK HEDEF

: İhracat Yapısının İş Sağlığı ve Güvenliğinin Sağlanması Yoluyla Güçlendirilmesi

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
68	Firmaların uluslararası rekabetçiliğin artırılmasına teşvik edecek nitelikte, iş sağlığı ve güvenliği yatırımlarını destekleyecek özel programlar hazırlanacaktır.	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (S), Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türk Standartları Enstitüsü	2012-2023	İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği yatırımlarının artırılmasına yönelik olarak proje bazlı iş sağlığı ve güvenliği desteklerinin hazırlanması ve kullanılması amaçlanmaktadır. Firmalarımızın iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili uluslararası düzenlemelere uyumunun sağlanması teşvik edilecektir. Bu sayede bir ürünün üretim süreçlerine özel önem veren gelişmiş ülke pazarlarındaki tüketicilerin nezdinde firmalarımızın ve Türk ürünlerinin saygınlığının artırılması hedeflenmektedir.
69	İhracatçıların iş sağlığı ve güvenliği standartlarına uyumunun geliştirilmesi sağlanacaktır.	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (S), TİM, İhracatçı Birlikleri	2012-2023	İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili standartlar konusunda firmaların bilgilendirilmesine yönelik eğitimlerin düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

8. EYLEM ALANI

: MEVZUAT

18. STRATEJİK HEDEF

: İhracata Yönelik Mevzuat, Yasal Düzenleme ve Yönetmeliklerin Sektörel Öncelikler Gözetilerek Etkinleştirilmesi

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
70	Dahilde işleme rejimi, ihracata yönelik destekler ve benzeri dış ticaret işlemlerinde bürokrasinin azaltılması, işlemlerin tümüyle elektronik ortamda yapılması sağlanacaktır.	Ekonomi Bakanlığı (S), Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, İhracatçı Birlikleri	2012-2015	Hali hazırda Ekonomi Bakanlığı tarafından Dahilde İşleme İzin Belgeleri ile TURQUALITY® desteklerine ilişkin işlemler ihracatçılarımıza elektronik ortamda sağlanmaktadır. İhracat işlem maliyetlerinin azaltulmasını teminen bu işlemlere ilave olarak fuar destekleri, tarım ihracat tadeleri, hariçte işleme izin işlemleri gibi ihracatın gerçekleştirilmesine yönelik işlemlerin elektronik ortamda daha kolay ve az maliyetle verilmesinin sağlanması ve bürokrasinin azaltılması amaçlanmaktadır.

9. EYLEM ALANI

: İZLEME-DEĞERLENDİRME

19. STRATEJİK HEDEF

: 2023 İhracat Stratejisi ve Performans Programı'nın Etkin Yönetiminin Sağlanması

Eylem No	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Süre	Açıklama
71	2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı Koordinasyon Kurulu kurulacaktır. Kurul 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planının yürütülmesi ve gerekli revizyonların yapılması hususunda yetkilidir.	Ekonomi Bakanlığı (S) Dışişleri Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Tek. Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hay. Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcili ve Haberleşme Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, T.C. Başbakanlık Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı, TÜBİTAK, Eximbank, TİM, TOBB	2012-2015	Eylemlerden sorumlu kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör temsilcilerinden oluşan kurul üç ayda bir toplanarak strateji eylem planlarında gelinen noktayı değerlendirecektir. Kurulun sekreteryası Ekonomi Bakanlığınca yürütülecektir.
72	TİM, 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planının takibi amacıyla birim kuracaktır	TİM (S), İhracatçı Birlikleri	2012-2023	TİM, 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planının uygulanmasını izlemek ve İhracatçı Birlikleri arasında eşgüdümü sağlamak amacıyla kurulacak birimde elde edilecek görüş, öneri ve değerlendirmeleri Koordinasyon Kurulu Sekreteryasına iletilecektir.